

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

Management of Educational Resources in Schools under the Saraburi
Primary Educational Service Area Office 2

ธัญมัย แท่งเจริญ¹, ธันยนันท์ ทองบุญตา², สรรชัย ชูชีพ³

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Thanyamai Tangjarern¹, Thunyanun Thongboonta², Sunchai chuchee³

Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author E-mail : pangkoo124@gmail.com, thunyanun.t@lawasri.tru.ac.th,

sunchai.c@lawasri.tru.ac.th

(Received: 24 December, 2025; Edit: 8 January, 2026; accepted: 20 April, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน และ 2) เปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน โดยจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 1,661 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 93 คน และครูผู้สอน จำนวน 217 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือ ที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.929 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test และ F-test การวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว (One Way ANOVA) และทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดีของฟิชเชอร์

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและ 2) การเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน จำแนกตามเพศ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตาม ตำแหน่งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา, การบริหารสถานศึกษา, ทรัพยากรทางการศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) Study the level of educational resource management in schools, and 2) Compare the educational resource management of schools, classified by gender, position, work experience, and size of educational institution. The population consists of school administrators and teachers under the Saraburi Primary Educational Service Area Office 2, number of 1,661 persons. The sample consisted of school administrators, number of 93 persons, and teachers, number of 217 persons, selected by stratified random sampling, totaling 310 persons. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with a consistency index between 0.80 - 1.00 and a reliability value of the whole questionnaire of 0.929. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, f-test, One-way Analysis of variance: ANOVA and Least - Significant Different (LSD)

The research results found that: 1) The management of educational resources in schools involves a large number of living organisms and 2) A comparison of the educational resource management in schools. When categorized by gender, there are generally no significant differences and considering each aspect individually, it was found that the personnel aspect showed a statistically significant difference at the .05 level. Classified by educational position, overall and in specific aspects, there is no significant differences. When categorized by overall work experience, there are no significant differences and considering each aspect individually, it was found that in terms of management, there were statistically significant differences at the .05 level. Categorized by the size of the educational institution, there are no overall differences and considering each aspect individually, it was found that In terms of budget, there was a statistically significant difference at the .05 level.

Keywords : Management of Educational Resources, Educational Institution Administration, Educational Resources

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงอย่างมีคุณภาพ ในมาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ, 2560) การศึกษาจึงเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญไปในทิศทางที่พึงประสงค์ จึงมีการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 โดยให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งในการดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงานใด ๆ ให้ประสบความสำเร็จและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ได้นั้น ต้องอาศัยปัจจัยทางการบริหาร ประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และวิธีการจัดการ (Method) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่เกื้อหนุนให้งานสำเร็จและส่งผลดีต่อองค์กร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2552 - 2559 พบว่า การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษา การใช้จ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาครูค่อนข้างน้อย จึงต้องเร่งดำเนินการการพัฒนาครูและการบริหารงานบุคคลของครูให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการสนับสนุน

การศึกษาเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐ และปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ในการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาลโดยคิดเป็นรายหัวนักเรียน ส่งผลต่อการได้รับจัดสรรงบประมาณ รวมถึงการขาดอุปกรณ์เทคโนโลยี ขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือครูไม่ครบทุกสาขาวิชาและไม่ครบชั้นเรียน เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดสัดส่วนครู 1 คนต่อนักเรียน 20 คน ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการจัดสรรครู และฐานะของประชากรในการระดมทรัพยากรเพื่อช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน จึงส่งผลในด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ รวมถึงการขาดผู้บริหารสถานศึกษา และมีการเปิดรับการบรรจุแต่งตั้งผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559)

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องอาศัยหลักการที่ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับและปฏิบัติหน้าที่ภายใต้มาตรการการบริหารภาครัฐ การควบคุมดูแลจากหน่วยงานต้นสังกัดทำให้มีข้อจำกัด โดยเฉพาะด้านการได้รับจัดสรรงบประมาณ ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ บุคลากรครูไม่ครบชั้นเรียนหรือสอนไม่ตรงตามวุฒิการศึกษาที่สำเร็จมาทำให้มีอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน เป็นสาเหตุที่เชื่อมโยงไปสู่ทักษะในการจัดการเรียนรู้ของครูและคุณภาพของผู้เรียน ดังนั้น ทรัพยากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งจะช่วยให้การบริหารงานของผู้บริหารดำเนินไปอย่างราบรื่น การบริหารงานทางการศึกษาจึงมีความจำเป็นต่อหน่วยงานสถานศึกษา ดังนี้ 1) ทำให้สถานศึกษาดำเนินการเรียนการสอนหรือพัฒนาคนให้มีคุณภาพและได้ผลตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา 2) ช่วยส่งเสริมงานวิชาการให้มีคุณภาพ 3) ช่วยส่งเสริมการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา 4) เป็นตัวกลางหรือตัวกระตุ้นทำให้งิจกรรมของสถานศึกษาดำเนินไปได้ 5) มีบทบาทต่อกิจกรรมหรือการดำเนินการกิจของสถานศึกษาทั้งด้านของปริมาณและคุณภาพ (หวน พินธุพันธ์, 2565)

จากรายงานสรุปประเด็นสำคัญที่พบจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2567 พบว่า มีโครงสร้างของบุคลากรตามกรอบอัตราค่าจ้างไม่เพียงพอต่อภารกิจงานที่รับผิดชอบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การบริการด้านการซ่อมแซมบำรุงรักษาอุปกรณ์ส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่คล่องตัว และสถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงิน การบัญชีและพัสดุ ภารกิจบางส่วนจึงไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ ส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีกรอบอัตราค่าจ้างในการปฏิบัติงานลดน้อยลง แต่มีภาระงานเพิ่มขึ้นและงานบางอย่างซ้ำซ้อนกัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2, 2567)

ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เพื่อนำผลการศึกษามาเผยแพร่ใช้เป็นแนวทางพัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนตลอดจนนำข้อมูลไปพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นประโยชน์ต่อองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 152 คน ครู จำนวน 1,509 คน รวมประชากรทั้งหมดจำนวน 1,661 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2567 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608) ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 310 คน จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 93 คน และครู จำนวน 217 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) 5 ระดับ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

2. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

4. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.929

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้การตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 310 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตาม เพศ และตำแหน่ง โดยใช้การทดสอบที (t - test) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษาใช้การทดสอบเอฟ (f - test)
4. เปรียบเทียบระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one - way ANOVA) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้การทดสอบของฟิชเชอร์ (Fisher's Least - Significant Difference: LSD)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ใน 4 ด้าน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้าน

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย	
1. ด้านบุคลากร	4.29	0.68	มาก	2
2. ด้านงบประมาณ	4.01	0.69	มาก	3
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.88	0.87	มาก	4
4. ด้านการบริหารจัดการ	4.37	0.70	มาก	1
ภาพรวม	4.14	0.55	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.70) 2) ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.68) 3) ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.69) และ 4) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.87) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้าน

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียน	เพศ				t	p
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านบุคลากร	4.44	0.63	4.25	0.69	2.060	.042*
2. ด้านงบประมาณ	4.06	0.75	4.00	0.67	0.646	.519
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.93	0.87	3.86	0.87	0.519	.604
4. ด้านการบริหารจัดการ	4.50	0.63	4.34	0.71	1.593	.112
ภาพรวม	4.23	0.52	4.11	0.55	1.517	.130

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามเพศ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบรายด้านแล้ว พบว่า ด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมและรายด้าน

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียน	ตำแหน่ง				t	p
	ผู้บริหาร		ครู			
	สถานศึกษา					
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านบุคลากร	4.31	0.65	4.28	0.69	0.250	.803
2. ด้านงบประมาณ	4.11	0.63	3.97	0.71	1.699	.090
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.91	0.84	3.86	0.88	0.437	.622
4. ด้านการบริหารจัดการ	4.34	0.66	4.38	0.71	0.472	.637
ภาพรวม	4.17	0.54	4.13	0.56	0.629	.530

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมและรายด้าน

การบริหารทรัพยากรทาง การศึกษาของโรงเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	Df	MS	F	p
1. ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	0.860	2	0.430	0.930	.396
	ภายในกลุ่ม	141.995	307	0.463		
	รวม	142.855	309			
2. ด้านงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	0.624	2	0.312	0.659	.518
	ภายในกลุ่ม	145.222	307	0.473		
	รวม	145.846	309			
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	0.005	2	0.003	0.004	.996
	ภายในกลุ่ม	233.431	307	0.760		
	รวม	233.436	309			
4. ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	5.398	2	2.699	5.758	.004*
	ภายในกลุ่ม	143.899	307	0.469		
	รวม	149.297	309			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.355	2	0.177	0.587	.557
	ภายในกลุ่ม	92.774	307	0.302		
	รวม	93.128	309			

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในด้านการบริหารจัดการ

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	น้อยกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
ด้านการบริหารจัดการ	น้อยกว่า 5 ปี	4.11	-	0.30*	0.39*
	5 - 10 ปี	4.41	-	-	0.09
	มากกว่า 10 ปี	4.50	-	-	-

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน จะมีการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 รายคู่ ได้แก่ 1) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 - 10 ปี 2) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี กับมากกว่า 10 ปี

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	p
1. ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	0.201	2	0.100	0.216	.806
	ภายในกลุ่ม	142.654	307	0.465		
	รวม	142.855	309			
2. ด้านงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3.069	2	1.535	3.300	.038*
	ภายในกลุ่ม	142.777	307	0.465		
	รวม	145.846	309			
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	0.574	2	0.287	0.378	.686
	ภายในกลุ่ม	232.863	307	0.759		
	รวม	233.436	309			
4. ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	1.959	2	0.980	2.041	.132
	ภายในกลุ่ม	147.338	307	0.480		
	รวม	149.297	309			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.026	2	0.013	0.043	.958
	ภายในกลุ่ม	93.102	307	0.303		
	รวม	93.128	309			

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงบประมาณแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในด้านงบประมาณ

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน	ขนาดของสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	เล็ก	กลาง	ใหญ่
			4.16	3.95	3.92
ด้านงบประมาณ	เล็ก	4.16	-	0.21*	0.24*
	กลาง	3.95	-	-	0.03
	ใหญ่	3.92	-	-	-

จากตารางที่ 7 พบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน จะมีการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน ด้านงบประมาณแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จำนวน 2 รายคู่ ได้แก่ ขนาดเล็กกับขนาดกลาง และขนาดเล็กกับขนาดใหญ่

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีประเด็นที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

1.1 การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีการปฏิบัติงานตามโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาความคล้ายคลึงกัน แตกต่างกันเพียงขนาดของสถานศึกษาและบริบทของชุมชนโดยรอบ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติดา บรรณกิจ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า ระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐพงษ์ มั่นต่อ และหยกแก้ว กมลวรเดช (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุพงศ์ หล้าหล้า (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ผลวิจัยพบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนด้านบุคลากร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนอัตรากำลังของครูอย่างเป็นระบบ และเสนอข้อมูลอัตรากำลังต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการวางแผนด้านการสรรหาครูที่เป็นปัจจุบัน ส่งครูเข้ารับการอบรม ประชุม หรือสัมมนา พัฒนาคู พัฒนาการเรียนการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายงานให้ครูได้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ครูได้ศึกษาดูงานนอกสถานที่ หรือได้ศึกษาต่อที่สอดคล้องกับงานในหน้าที่อย่างต่อเนื่อง ยกย่อง ชมเชย หรือประกาศเกียรติคุณสำหรับครูที่มีผลงานดีเด่นเป็นประจำ สร้างขวัญและกำลังใจ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูอย่างสม่ำเสมอ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่องและเป็นธรรม และยังสามารถประเมินการปฏิบัติงานของครูมาแก้ไข ปรับปรุง และเพื่อพัฒนาบุคลากรต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา สารมัย (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติดา คำพิฑูรณ์ (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 พบว่า

การบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐพงษ์ มั่นต่อ และหยกแก้ว กมลวรรณ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุครัฐบาลใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 พบว่า สภาพการบริหารทรัพยากรบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนด้านงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วางแผนงบประมาณประจำปีอย่างชัดเจน จัดทำแผนงบประมาณการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และดำเนินงานตามแผนควบคุมงบประมาณเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่โรงเรียนตั้งไว้ มีการดำเนินการกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงจัดทำระบบการบริหารการเงินตามระเบียบของกระทรวงการคลัง มีการประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน และยังสามารถประเมินมาวิเคราะห์ ปรับปรุง เพื่อวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงสุรีย์ วรรณามิน และนันทรัตน์ เจริญกุล (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนด้านวัสดุอุปกรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษา มีการวางแผนการจัดหาจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ตามความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษา อย่างเหมาะสม มีการวางแผนการใช้จ่ายวัสดุอุปกรณ์ตามโครงการที่จัดตั้งไว้ในแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา มีการจัดตั้งงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์โดยคำนึงถึงหลักการของเหตุผลและความจำเป็น ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุตามแผน และโครงการที่กำหนดไว้ มีการจำหน่าย ขาย หรือแปรสภาพวัสดุอุปกรณ์ให้เป็นไปตามระเบียบและถูกต้อง มีการควบคุมหรือตรวจสอบการลงทะเบียนพัสดุที่เป็นปัจจุบัน ดำเนินการสำรวจความต้องการวัสดุอุปกรณ์ที่ขาดแคลนและจำเป็นของสถานศึกษา มีการประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างต่อเนื่อง และยังสามารถประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ มาวิเคราะห์ ปรับปรุง และพัฒนาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ หลักเฉลิมพร (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์อยู่ในระดับมาก

1.5 การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนด้านบริหารจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงานโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีการวางแผนโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องตามภารกิจของสถานศึกษา อย่างเหมาะสม มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายงานต่าง ๆ ในสถานศึกษาอย่างชัดเจน และดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณล่วงหน้า ตลอดจนการตัดสินใจ สั่งการ หรือบังคับบัญชาให้บุคลากรปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษาอย่างเป็นธรรม และมีการติดต่อประสานงานหรือสื่อสารที่เหมาะสม ทำให้ผู้รับผิดชอบงานทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น รวมถึงควบคุมการปฏิบัติงานของบุคลากรตามขอบข่ายของงานที่กำหนดไว้ ตรวจสอบงานและนำผลการตรวจสอบงานมาปรับปรุงและพัฒนาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิมาลย์ ลิ้มทอง (2563) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร พบว่า ปัจจัยการบริหารด้านการบริหารจัดการตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา

2.1 ผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามเพศ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะความสามารถในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในปัจจุบันไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศเป็นปัจจัยหลัก แต่อาจขึ้นอยู่กับภาวะ

ผู้นำและบริบทของสถานศึกษา ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษา งบประมาณและนโยบายจากส่วนกลาง รวมถึงการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษามีเพศแตกต่างกัน แต่มีคุณสมบัติผู้บริหารสถานศึกษาที่เหมือนกัน มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีบทบาท หน้าที่และการตัดสินใจในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาให้เป็นไปตามกรอบการดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเหมือนกัน ซึ่งส่งผลในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดา กัณหา กัญกร เอี่ยมพญา และสรสรเสริญ หุ่นแสน (2567) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศธร แสงเมือง (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี พบว่า สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามเพศโดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทั้งงานประจำและงานพิเศษอื่น ๆ มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาทั้งสิ้น ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบายและครูเป็นผู้รับนโยบายไปปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบราชการ ส่วนผู้บริหารต้องคอยกำกับ ติดตามให้มีความถูกต้อง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจึงมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาไม่ต่างกัน จึงทำให้มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุพงศ์ หล้าหล้า (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 พบว่า ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้ศึกษาระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา จึงมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และระเบียบต่าง ๆ ได้ดี สามารถมองเห็นสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย ภาณุพงศ์ หล้าหล้า (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 พบว่า ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุดา กัณหา กัญกร เอี่ยมพญา และสรสรเสริญ หุ่นแสน (2567) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ทำงานในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่สถานศึกษาขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่สถานศึกษาขนาดเล็ก เนื่องจากขนาดของโรงเรียนมีผลต่อการได้รับการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาที่แตกต่างกัน โรงเรียนขนาดใหญ่มีความต้องการทรัพยากรน้อยกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากศักยภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ โรงเรียนขนาดใหญ่ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนในชุมชนเมือง ชุมชนขนาดใหญ่ รายได้และฐานะของผู้ปกครอง หน่วยงานสถานประกอบการ ร้านค้า องค์กรต่าง ๆ มีความพร้อมสูงกว่าจึงทำให้สามารถระดมทรัพยากรได้มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กมีทรัพยากรน้อย

กว่า แต่การจัดการศึกษายังคงเหมือนโรงเรียนขนาดใหญ่ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กจึงต้องใช้ความสามารถและศักยภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาที่ได้รับอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศธร แส่นเมือง (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี พบว่า สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดา กัณหา กัญกร เอี่ยมพญา และสรสรสิริ หุ่นแสน (2567) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดข้อตกลง ร่วมกันในการปฏิบัติงาน โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู
- 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานการใช้ งบประมาณ ซึ่งการบริหารงบประมาณมีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษามาก หากผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการเงินงบประมาณของสถานศึกษาแล้ว จะทำให้สถานศึกษาได้รับการพัฒนาเป็นอย่งดี
- 1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดความถี่ที่เหมาะสม แม้การดำเนินการสำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ที่ขาดแคลนและจำเป็นของสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง จะเป็นแนวทางที่ดี ควรส่งเสริมให้ครู นักเรียน และบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแจ้งความต้องการ จะช่วยให้การสำรวจมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงานความรับผิดชอบและภาระเบี่ยงของสังคม กฎการทำงาน ร่วมกันแบบกัลยาณมิตร หรือสร้างขั้นตอนกฎเกณฑ์ที่ผู้ได้บังคับบัญชายอมรับ เพื่อลดแรงเสียดทานจากครูและ ความขัดแย้งในการปฏิบัติงานจากกระบวนการบริหาร

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

- 2.1 ผู้วิจัยควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน เนื่องจากการทำ ความเข้าใจปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้สามารถวางแผนพัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนได้ อย่างเหมาะสม สามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าและเพิ่มคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ได้
- 2.2 ผู้วิจัยควรมีการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสะท้อนถึงข้อบกพร่องหรือปัญหาที่ต้องการแก้ไข เร่งด่วน การเข้าใจต้นเหตุของปัญหาจะช่วยให้สามารถพัฒนาการบริหารได้ตรงจุดมากขึ้น และสามารถออกแบบ แนวทางพัฒนาที่ตอบโจทย์ปัญหาในบริบทจริงของโรงเรียน เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายหรือ แนวทางพัฒนาได้อย่างแม่นยำ ลดความเสี่ยงในการใช้ทรัพยากรต่อไปได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก 6 เมษายน 2560. สำนักงานพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- พงศธร แส่นเมือง. (2564). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี. วารสารพัฒนาทักษะทางวิชาการอย่างยั่งยืน ปีที่ 3, ฉบับที่ 3 (ก.ย. - ธ.ค. 2564), 25 - 36.

- พรทิพย์ หลักเฉลิมพร. (2559). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ ศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พวงสุรีย์ วรคามิน และ นันทรัตน์ เจริญกุล. (2559). การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 11(2), 189 - 203
- ภาณุพงศ์ หล้าหล้า. (2564). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 6. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ชัยภูมิ).
- รัฐพงษ์ มั่นต่อ และหยกแก้ว กมลวรเดช. (2564). แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก
ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1. วารสารวิชาการ,
6(10), 223 - 238.
- วิภาดา สารมัย. (2562). การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- วิมาลย์ สิททอง. (2563). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดสกลนคร. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสกลนคร, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- สมคิด บางโม. (2562). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สุดา กัณหา, กัญญกร เอี่ยมพญา และสรเสริญ หุ่นแสน. (2567). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏราช
ชนรินทร์. สืบค้น ตุลาคม 4, 2568 จาก : <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index>
- สุชาดา คำพิรุณ. (2565). การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชัยภูมิ เขต 3. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ).
- สุชาดา บรรณกิจ. (2563). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 10(7), 28 - 57.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. (2567). แผนบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 พ.ศ. 2566 - 2570
(ฉบับทบทวน พ.ศ.2567). สืบค้นเมื่อ 18 พฤศจิกายน 2567, จาก
<https://drive.google.com/file/d/1MHlskeugXzL8DG7ttYRgV3fw0BT6zXoz/view>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่
10/2560 พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม 2560 ISBN: 978-616-270-132-0 บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2559). รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้าน
การศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภา
ผู้แทนราษฎร.
- หวน พินธุพันธ์. (2565). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา. สำนักพิมพ์พินธุ. สืบค้นเมื่อ 28 กันยายน 2567,
จาก https://ir.swu.ac.th/jspui/handle/1234_56789/19429
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities". Educational and
Psychol.